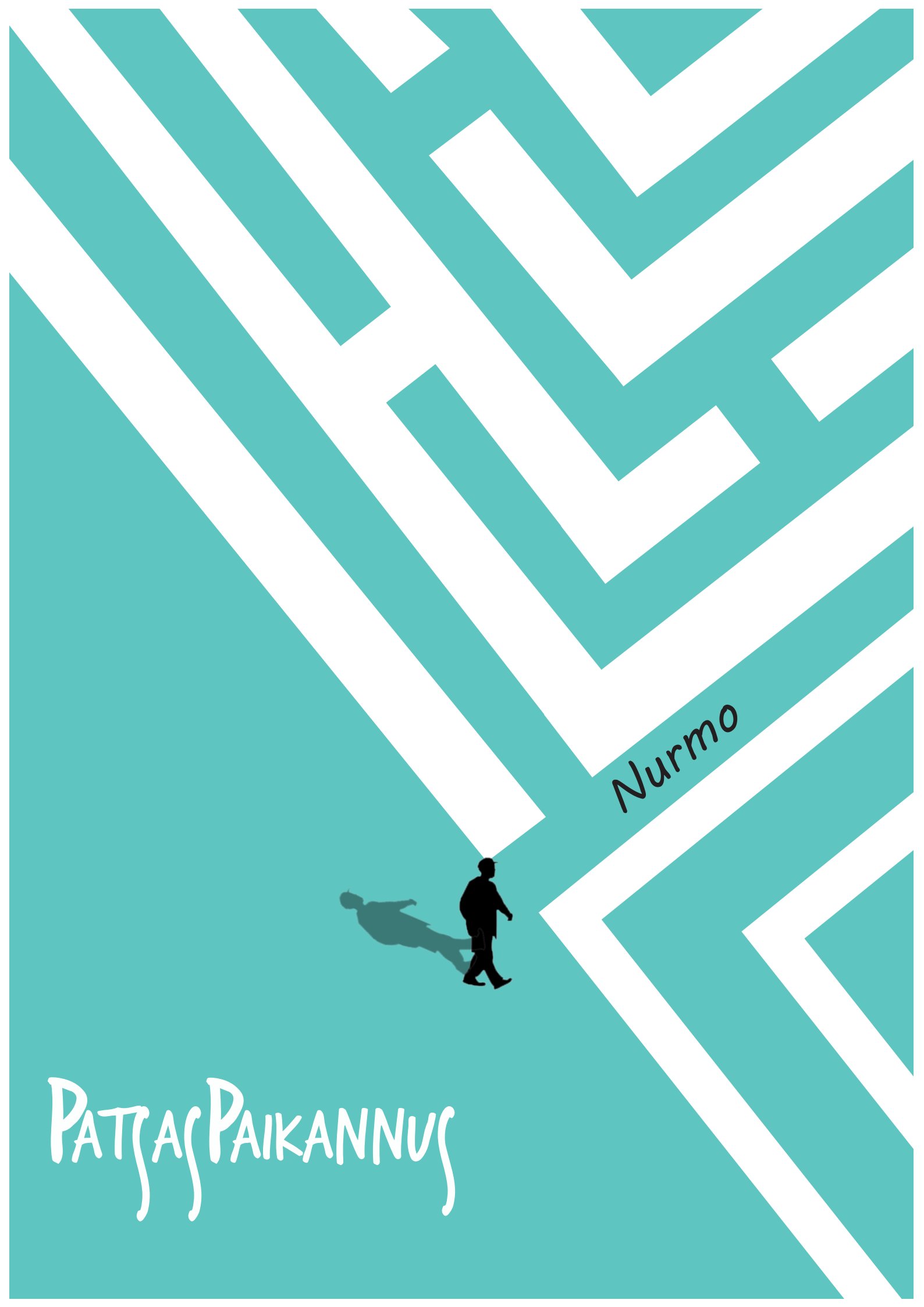

Nurmo

PATJASPAIKANNUS

1. Karjalaan jääneiden muistokivi Laatokka

Nurmon hautausmaa

Laatokka on muistokivi Karjalaan talvi- ja jatkosotien aikana jääneille vainajille. Laatokka on Euroopan suurin ja maailman 13. suurin makeanveden järvi, joka sijaitsee Laatokan Karjalassa, Venäjällä. Vuoteen 1944 Laatokka kuului Suomeen. Muistokivessä saattaa hyvinkin nähdä järven muodon.

Jatkosodan jälkeen Neuvostoliitolle menetetyn Karjalan alueelta yli 400 000 karjalaista menetti kotinsa ja joutui sijoittumaan muualle Suomeen, lähtemään evakkoon. Kaikki eivät selvinneet evakkotaipaleesta. Sopeutuminen elämään uudessa ympäristössä ei aina ollut helppoa. Vaikeuksia oli puolin ja toisin niin evakoilla kuin uusien asuinympäristöjen asukkailla, kun murteet ja tavat törmäsivät toisiinsa.

Menetetyn Karjalan alueen kulttuuria ja perintöä vaalitaan nykyäänkin aktiivisesti.

2. Suurten nälkävuosien muistomerkki

Nurmon hautausmaa

Vuosina 1866-1868 Suomessa kärsittiin suurista nälkävuosista, jolloin ruuan puute ja kulkutaudit tappoivat tuhansia ihmisiä. Syynä nälkävuosiin olivat perättäisinä vuosina saatu huono viljasato, joka johtui poikkeuksellisen kylmistä sääoloista. Muistokiven kivi on peräisin Ylilouon talon kivijalasta, sillä talossa toimi 1868 nälkäisten vellihoitola eli köyhäinhuone, jossa saattoi saada ruokaa ja sairaanhoitoa.

3. Siunaus ja rauha / sankaripatsas ja vapaussodan

sankarivainajien muistomerkki

Nurmon hautausmaa

Enkelipatsaan on veistänyt Kalervo Kallio ja se on pystytetty 1940-luvun lopulla sankaripatsaaksi. Patsaan takana on vapaussodan sankarivainajien muistomerkki. Enkeli siunaa sankarihautausmaata, johon on haudattu talvi- ja jatkosodan sankarivainajat. Enkeli on pronssia.

Nurmon hautausmaalla sijaitsevat lisäksi 1918 Vakaumuksensa puolesta henkensä antaneiden muistokivi sekä Rintamamieshaudat. Muistokivi on muistona niille torppareille ja työläisille, jotka keväällä 1918 teloitettiin Paukanevalla. Heistä 21 lepää Nurmon hautausmaan yhteishaudassa ja muistomerkissä on 21 hopeista ristiä merkitsemässä vainajia. Hyllykalliolla, Paukanevan kupeessa on muistomerkki teloituspaikalla. Rintamamiehille pystytetty muistomerkki on merkinä yhteishaudalle, johon yhä nykyäänkin haudataan talvi- ja jatkosodan veteraaneja.

4. Taivaan Portti / muistolehto

Nurmon hautausmaa

Muistolehto on tuhkatuille vainajille tarkoitettu muistopaikka. Veistos, Taivaan portti, on kuvanveistäjä Timo Koivusalon käsialaa.

Veistoksessa voi nähdä muurin, jonka keskellä on pieni aukko, jossa palaa liekki. Pohtikaa yhdessä, mitä liekki voisi symboloida.

5. Valtakunnallinen painijapatsas

Nurmontie 7, Valkiavuoren mäki (Entisen painikämpän Jymylän paikalla)

Valtakunnallinen painijapatsas on pystytetty vuonna 1984 suomalaisen painiurheilun kunniaksi. Sen on veistänyt Elis Räisänen poikansa Heikin avustuksella. Patsas sijaitsee Nurmossa, sillä Nurmo on olympiamitalein mitattuna Suomen parhaiten painissa menestynyt paikkakunta. Veistoksen mallina ja esikuvana on ollut painija Jouko Salomäki. Patsas kuvaa häntä ottamassa niskalenkin veljestään.

6. Taistelijain muistomerkki

Nurmon seurakuntatalo, Nurmontie 3

Timo Suvannon suunnittelema muistomerkki kuvaa Äyräpään kirkonmäkeä, jolla käytiin Äyräpään taistelu talvisodan lopulla 5.3.1940. Joskus muistomerkistä puhutaan myös Äyräpään taistelun muistomerkkinä. Loivasti nousevan muistomerkkin korotetussa päässä on kivi, joka kuvaa Äyräpään kirkon raunioita. Äyräpään taistelussa kaatui 39 nurmolaista. Kaikkien kaatuneiden ruumiita ei saatu pois taistelukentältä ja epätietoisuus sotilaan kohtalosta saattoi vaivata omaisia pitkään. Muistomerkki on paljastettu vuonna 2000. Äyräpään taistelussa kaatuneiden lisäksi se on muistomerkki kaikille nurmolaisille taistelijoille, jotka palvelivat Suomen sodissa.

Seinäjoki
KULTTUURI